

VIZITA CONDOCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT ÎN REGIUNEA HUNEDOARA

Vizita conducătorilor de partid și de stat în vechea cetate a Sarmizegetusei

Toamna aceasta, cu căldură și lumină ca-n plină primăvară, frumoasă și primitoare cum parcă n-a fost niciodată, va rămâne pentru totdeauna în inima și în mintea hunedorenilor. Timp de două zile, 7 și 8 octombrie, harnicii oameni de pe aceste vechi pământuri românești au avut oaspeți de seamă pe iubii conducători de partid și de stat, tovarășii: Nicolae Ceaușescu, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, Manea Mănescu și Virgil Trofin. Din frunțile Parîngului și pînă în Retezat, din munții de aur ai Zarandului și pînă în mănoasa cîmpie a Orăștiei, pretutindeni pe încintătoarele plaiuri hunedorene, au răsunat cîntecul și jocul, bucuria, dragostea și recunoștința față de Partidul Comunist Român, călăuză înțeleaptă pe drumul înfloririi țării și bunăstării poporului nostru.

La Petroșeni și Hunedoara, la Deva și Galda de Jos, la Alba Iulia, Sebeș și Cugir, la Orăștie și Tebea, de-a lungul drumurilor pe unde au trecut conducătorii de partid și de stat, zeci și zeci de mii de oameni ai muncii din uzine, de pe ogoare și din instituții i-au întâmpinat cu căldura inimii și cu florile bucuriilor, invitându-i să petreacă câteva clipe în mijlocul lor. La Iscroni, sub coroana arborelui de tulipan — unul din monumentele naturii din țara noastră — unde minerii se adună de generații la 1 Mai, conducătorii de partid și de stat au fost oaspeții unei serbări cîmpenești. În drum spre Țara Hațegului, la Bănița, oaspeții sînt atrași într-un vîrtej de joc și voie bună. Avea loc aici „Nedeia” — sărbătoare tradițională a păstorilor și plugarilor. Clipe emoționante. Familia Petru Jitea, de la bunici pînă la strănepoți, i-a invitat pe conducătorii de partid și de stat să le facă cinstea de a trece pragul unei case hațegane, de a gusta, după obiceiul locului, pîinea și vinul acestor meleaguri. Pretutindeni, locuitorii plaiurilor hunedorene au

primit pe oaspeți cu dragoste și recunoștință, cu revărsări de bucurii și aclamații.

Vizita în regiunea Hunedoara a oferit conducătorilor de partid și de stat plăcutul și emoționantul prilej de a revedea locuri istorice care stau mărturie statornicirii din cele mai vechi timpuri a strămoșilor noștri pe aceste meleaguri, de a asista la evocarea unor momente înălțătoare din trecutul poporului român, a tradițiilor sale de luptă, pentru eliberarea națională și socială, pentru unitatea și progresul României.

„Am trecut pe la Sarmizegetusa, — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la întîlnirea cu activul de partid — am călătorit pe drumurile Hațegului — „țara” amintită încă din veacul al XIII-lea ca loc al cnezilor români, unde au domnit întemeietorii Țării Românești, voievozii Litovoi și urmașii lor Basarabi; am vizitat orașul Alba Iulia — locul unde în 1600 Mihai Viteazul a fost proclamat „domn al Țării Românești, al Transilvaniei și a toată țara Moldovei”, realizînd astfel cea dintîi unire politică a întregii țări, reconstituind cadrul politic unitar al poporului român corespunzător unității sale reale. Am călătorit în frumoasa țară a moșilor, în locurile de unde s-au ridicat la luptă eroii ca Horia, Cloșca și Crișan sau ca Avram Iancu, care scria atît de frumos în testamentul ce l-a lăsat posterității „Unicul dor al vieții mele este să-mi văd nația fericită”.

Prin lupta dusă sub conducerea partidului, poporul nostru a scris noi pagini de istorie, a sfărîmat vechea orînduire „cea crudă și nedreaptă” a făurit România liberă și fericită de astăzi, a înălțat minunate realizări ale socialismului.

Oamenii muncii din regiunea Hunedoara, ca și cei din celelalte regiuni ale patriei noastre, își închină eforturile și priceperea dezvoltării continue a economiei noastre naționale, a agriculturii socia-

liste, a culturii și bunăstării. Este suficient să amintim de Hunedoara de azi pentru a avea în față tabloul dezvoltării de o impetuzitate fără precedent pe aceste meleaguri. Cele aproape 1 400 000 tone fontă, 2 500 000 tone de oțel, 1 500 000 tone de laminate finite pe care Cetatea Hunedoarei le dă anual țării se revărsă ca un uriaș fluviu incandescent. Se schimbă fața orașelor și comunelor, sporește an de an avuția cooperativelor agricole de producție, crește bunăstarea oamenilor muncii din uzine, de pe ogoare și din instituții. Toate acestea sînt rodul traducerii în viață a sarcinilor trasate de cel de-al IX-lea Congres al partidului, rodul unei munci creatoare și entuziaste. „Am remarcat pretutindeni, — a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la încheierea vizitei în regiunea Hunedoara — în rîndurile comunistilor, ale zecilor de mii de muncitori, tehnicieni și specialiști cu care ne-am întîlnit, în rîndurile țărănimii, ale oamenilor de cultură, hotărîrea de muncă, spiritul gospodăresc dezvoltat, o înaltă răspundere și o intensă preocupare pentru îndeplinirea la timp a tuturor sarcinilor ce le revin în realizarea obiectivelor trasate de partid și guvern. Aceasta dovedește că și în Hunedoara, cincinalul are înfăptuitori de nădejde, se sprijină pe oameni entuziaști și pricepuți, pe cadre valoroase, conștiente de marile îndatoriri ce le revin în opera de desăvîrșire a construcției socialiste în patria noastră. Ne-a bucurat să constatăm, cu prilejul acestor întîlniri, că regiunea Hunedoara — aceste locuri de unde s-au ridicat în decursul veacurilor neînfricați luptători pentru eliberarea națională și socială — continuă cu cinste luminoasele tradiții ale trecutului, ocupînd un loc important în lupta desfășurată de întregul popor, sub conducerea partidului comunist, pentru progresul și înflorirea continuă a României socialiste”.

Corul din Domnești la trei sferturi de veac

Corul căminului cultural din Domnești (raionul Curtea de Argeș) cîntă de trei sferturi de veac. Este cea dintîi înjghebare muzicală din Muntenia și între coriști găsești, acum, ca și în trecut cîntînd laolaltă bunica, fiica și nepoata, la un decalaj de patru decenii...

Cel mai vîrstnic corist este Toma Petrescu, în începuturile lui cioban, azi pensionar, fapt care nu-l împiedică să rămînă prezent în formația în care cîntă de mai bine de o jumătate de veac.

Frunzărind repertoriul corului, în decursul deceniilor parcurse, găsești peste 600 de cîntece, o autentică antologie a cîntului popular.

Corul, care numără două sute de membri de toate vîrstele, a fost laureat pe țară în două rânduri, al festivalurilor artiștilor amatori, obținînd și alte numeroase succese sub conducerea dirijorului Alfons Popescu.

La festivitatea aniversară a corului s-au prezentat spectacole folclorice cu participanți și din alte regiuni ale țării. Casa regională a creației populare-Argeș a inițiat, de asemenea, o sesiune științifică cu tematică folclorică.

Aniversarea corului țărănesc din Domnești îmbracă haina sâr-bătorească a întregii mișcări artistice de amatori din țara noastră, fericit prilej de manifestări populare.

V. FIROIU

FAURARI DE FRUMUSEȚE

Comuna Lerești, de pe meleagurile Cîmpulungului-Muscel e cuprinsă între dealurile Măgurei și muntele Strîmtu, peste care se ridică semet, ca un fundal de decor, virfurile Iezerului și Păpușa ale munților Făgăraș. În această ambianță de frumusețe naturală Lereștiul încîntă azi ochiul vizitatorului și prin estetica lui edilitară, prin frumosul creat de mîna omului care te întîmpină la fiecare pas.

Casele noi (peste 800 construite în ultimii ani) prin înfățișarea lor diversă, prin încadrarea lor în mediul natural inconjurător, și mai ales prin decorația exterioarelor dezvăluie preocupările oamenilor de aici pentru frumos, grija lor pentru înfățișarea întregului sat. Clădirile cu marchize a căror arcade se sprijină pe stîlpi în spirală, fațadele ornamentate în jurul ferestrelor și sub streșini cu motive florale și geometrice, transpuse aici parcă direct de pe scoarțele și costumele muscelene, sînt însemnele faptului că oamenii de aici privesc casa în care locuiesc nu numai sub aspectul menirii ei utilitare ci și sub aspectul estetic.

În Lerești am întîlnit o adevărată pasiune colectivă pentru frumos, care a cuprins tot satul. Dintre acești pasionați și făurari de frumos vă prezentăm pe cîțiva.

Meșterul de case

E dimineață, devreme... Din partea de sus a satului coboară un om. Pare grăbit și totuși se oprește la o clădire. E o casă în roșu la nr. 297 de pe ulița Piriului. Stă îndelung în fața casei, o cercetează cu atenție și din cînd în cînd își aruncă privirea și la casele vecine.

Nicolae Pană nu cercetează casa dintr-o simplă curiozitate. A ridicat-o cu mîinile sale și acum se preocupă cum să finizeze exteriorul. Vrea să-i ornameze fațada în așa fel ca să nu fie la fel cu celelalte și totuși să se încadreze armonios în grupul caselor vecine. De aceea studiază atît de atent clădirile din jur și-și notează cîte o idee.

Meșterul Nicolae Pană e om de 55 de ani și din aceștia aproape 40 i-a dedicat meseriei de zidar. De la 16 ani, de cînd și-a început ucenicia pe lîngă meșterul Nicolae Dascălu, a ri-

dicat multe case și-n toate a pus pe lîngă iscusința de zidar și ceva din fantezia sa creatoare. Mărturii ale gustului său dezvoltat sînt multe case din Lerești, căminul cultural din comuna vecină, Rucăr, și alte construcții, toate dovedind nu numai meșteșug ci și un simț artistic dezvoltat.

La casa la care s-a oprit, a suta pe care a construit-o în comună, meșterul Nicolae Pană ne-a vorbit despre căutările și frămîntările lui de a aduce întotdeauna un plus de frumusețe la clădirile pe care le construiește, avînd grijă să se mențină în cadrul stilului arhitectonic local.

Pictorul satului

La sfîrșitul anului trecut, la căminul cultural din Lerești s-a inaugurat o expoziție de pictură. În sala de festivități au fost așezate circa 20 de tablouri. Picturile lucrate în ulei, tempera sau acuarele, înfățișau peisaje din împrejurimi, săteni din Lerești la munca în cooperativa lor agricolă, pe scena căminului cultural și alte aspecte.

Semnatarul tablourilor, pictorul Gheorghe B. Negru, a cărei prezență în arta amatoare am mai semnalat-o în unul din numerele revistei noastre, e țaran din Lerești. În orele libere transpune pe pînză tot ceea ce-l impresionează și-i pare mai frumos din natura și viața satului.

Vizitatorii expoziției, consătenii lui, se opresc în fața picturilor care le înfățișează oameni și peisaje binecunoscute și observă că din tablouri transpare și seninătatea și liniștea sufletească a pictorului. Un peisaj de pe muntele Strîmtu e surprins în amurgul serii cînd totul este atît de liniștit, o altă pînză, o vază cu liliac, impresionează prin armonia coloritului, iar cabana de la Bistrița-Năsăud, pe unde pictorul a lucrat ca muncitor forestier, se remarcă prin compoziția ei reușită. Toate acestea reflectă spirit de observație, un simț al culorilor și al compoziției, posibilități variate ale acestui pictor amator.

Gheorghe B. Negru este cunoscut și dincolo de hotarele satului. Tablourile sale au fost expuse la diferite expoziții la Cîmpulung, la Pitești, iar anul trecut la Expoziția republicană de artă plastică a artiștilor amatori a obținut premiul III pe țară.

În sala de expoziție, în mijlocul tablourilor pe care le-a pictat (dintre care trei au fost achiziționate de căminul cultural) Gheorghe B. Negru, om trecut de 50 de ani, ne-a vorbit de proiectele lui de viitor, amintind cu entuziasm că anul acesta s-a înscris la cursurile de artă plastică a școlii populare. Mai tîrziu, în casa lui, unde am fost poftiți, am văzut multe din schițele la care lucrează precum și o bibliotecă personală bogată în care am zărit cărțile „Insemnările unui pictor” de Marius Bunescu și „Scrieri despre artă” de G. Opreșcu.

Pasiune pentru o artă străveche

Intr-o casă de pe ulița Piriului o bătrînică s-a așezat la război. Cu o mîna mîngîie firele de parcă ar cînta la harpă. Cu cealaltă mînuiește suveica. Pe pinza albă încep să apară

chenare negre, brodate cu aur, care împodobesc vestitele ii din Lerești. De peste 50 de ani, Paraschiva Larca țese ii, lucrează renumitele fote muscelene. Aproape nu e zi să nu se așeze la război, continuînd o îndeletnicire veche, moștenită de la bunici. O face din dragoste pentru arta veche și se bucură tare mult cînd vine cineva și se interesează de munca ei.

În capătul de sus al satului o altă bătrînică, cu părul alb și fața senină, lucrează marama și pliseuri pentru copii. Cu cîteva ore înainte, Elena Coplan mai lucra la cîmp, laolaltă cu alți cooperatori. Acum țese și de sub mîna ei ies comori.

P. S. — Paraschiva Larca, Elena Coplan și alte femei ca Maria Popescu, Vasilica Bădicu, meștere renumite în cusături populare, ne-au mărturisit că ar dori să transmită, o dată cu dragostea pentru costumele populare, și meșteșugul lor și arta de a le crea.

Oare căminul cultural n-ar putea organiza un cerc de cusături populare, în cadrul căruia tinerele fete din Lerești să preia și să continue această minunată artă populară?

M. CHIRCULESCU
R. IARAI

Consfătuire cu instructorii brigăzilor artistice

În zilele de 9 și 10 octombrie a.c. a avut loc în sala Teatrului Uniunii Generale a Sindicatelor, Consfătuirea pe țară cu instructorii brigăzilor artistice organizată de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor.

La Consfătuire au mai participat membri ai colectivelor de creație și ai unor cercuri literare, directori și metodiști ai caselor regionale ale creației populare, profesori ai școlilor populare de artă precum și alți activiști culturali din sistemul sindicatelor, așezămintelor culturale și cooperației meșteșugărești.

Tovarășul Dumitru Boriga, președintele Consiliului Așezămintelor Culturale a deschis Consfătu-

rea, dînd cuvîntul tov. Dumitru Gheorghiu, vicepreședinte al Uniunii Generale a Sindicatelor.

Tovarășul Nicolae Nistor directorul Casei centrale a Creației Populare a prezentat referatul „Rolul și activitatea brigăzilor artistice de agitație în etapa actuală”, după care, pentru exemplificare, unele dintre cele mai reprezentative brigăzi ale sindicatelor, așezămintelor culturale și cooperației meșteșugărești au oferit spectacole.

În continuarea Consfătuirii, au avut loc discuții pe marginea referatului și spectacolelor brigăzilor artistice de agitație.

În încheiere tovarășul Ion Moraru vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, a expus concluziile Consfătuirii.

SATISFACTIILE ȘI EXIGENȚELE CUMPĂRĂTORULUI

Prin cooperativele de consum ale raionului Făltăci

În comuna Răcari, pe un fost cîmp, se înalță construcția unui magazin universal. La Gilortu a fost dat în folosință un complex comercial, care cuprinde un magazin universal și o unitate de alimentație publică. Sînt numai două exemple, luate la întîmplare, de localuri noi ale rețelei de peste 130 de unități comerciale din raion. Construite în bună parte prin contribuția voluntară a localnicilor, asemenea magazine se încadrează firesc în noul contur al satului. Sînt create astfel condițiile materiale ale satisfacerii cerințelor cumpărătorului la un nivel superior. „Acum — spune bătrînul Alexandru Tătaru din Gilortu — la noi e la fel ca la București. Găsim în sat tot ce dorim. Înainte, cînd ne trebuia ceva, porneam cu carul spre Craiova sau Tirgu Jiu, pierdeam zile întregi pe drum”.

O dată cu ridicarea de noi localuri, se îmbunătățește și aprovizionarea unităților. O convorbire cu Marcel Mirea, contabil șef la U.R.C.C. Făltăci, este edificatoare: „Urmărim permanent să îmbogățim numărul sortimentelor puse în vânzare, bineînțeles ținînd seama de necesitățile populației și de specificul zonal. Nu mai e o noutate faptul că în magazinele sătești se vînd frigider, televizor, biciclete, motoare, aparate de radio și multe alte produse așa-zise „de oraș”. Și, ca să dau cîteva cifre, în primele trei trimestre ale anului 1966, prin cooperativele de consum din satele raionului nostru s-au vîndut peste 60 de frigider, aproape 100 televizoare, peste 80 de mașini de cusut, 50 aspiratoare, peste 500 aparate de radio, mobilă în valoare de peste un milion de lei, 400 de biciclete”.

În privința bunei aprovizionări, multe unități pot fi date ca exemplu. Astfel, la cooperativa de consum Brănești, președintele Dumitru Puciu și contabilul Eracl Lăudat controlează personal notele de comandă ale unităților cooperativei, fac sondaje printre cumpărători, sînt atenți la specificul local (la Ploșor culoarea preferată e cea roșie; la Ceplea — negru și galben; în consecință magazinele de aici sînt bine aprovizionate cu textile, tricotate și confecții potrivite cu gustul clienților). La fel, Gheorghe Văduva, gestionar la Gilortu, este permanent preocupat de buna aprovizionare a magazinului universal de aici. Merită, de asemenea, amintite unitățile din Răcari, Butoiești, Bilita și multe altele.

Mai sînt totuși unele deficiențe, mai ales atunci cînd...

NEGLIJENȚĂ ÎȘI SPUNE CUVINTUL

La Brăloștița (gestionar Ilie Nico-

lăiță, merceolog Constantin Ionescu) nu se adusesse marfă de peste o lună de zile. Vorbesc Grigore Popescu și Constantin Mitrea, locuitori ai comunei: „Pentru multe cumpărături trebuie să ne deplasăm fie la Făltăci, fie la Răcari. La noi nu se găsește nici un fel de încălțăminte, și cu toate că iarna e aproape, lipsesc stofe groase, tricotate plușate; pînă și pentru unele lucruri mărunte — piper, boia, ulei comestibil — trebuie să pierdem cîte o jumătate de zi”. La U.R.C.C. Făltăci am aflat că „gestionarul a fost bolnav. E vorba să aducă marfă în curînd”. Cu merceologul nu știm ce s-a întîmplat — o fi fost și el bolnav?! La restaurantul „Jiu” din comuna Făltăci, dacă vrei să mînci ceva, și se oferă numai „mici la grătar”, deși un anunț, scris cu litere de-o șchioapă, susține că „Zilnic servim mîncăruri calde”. Motivul pentru care aceste mîncăruri lipsesc este neaprovizionarea cu carne.

Unele mărfuri sînt total nepotrivite cu mediul rural, demonstrînd că aprovizionările, cîte o dată, se fac alandala. La magazinul din Răcari se aflau la magazine 14 perechi bocanci de schi. Gestionarul se plîngea că în timp de doi ani a vîndut doar o singură pereche, ceea ce l-a făcut să-i scoată din rafturi.

O ciudată existență au cărțile. La Poiana, peste 20 de volume constituie hrana preferată a șoarecilor. La Groșerea am găsit o carte „despre dicțiune”, foarte utilă locuitorilor de acolo. Iar la Răcari se aflau 7 exemplare din „Omul în fața vibrațiilor” și 24 (douăzeci și patru) de exemplare din „Studiul bazelor producției agricole în zonele de șes” (în raionul Făltăci predomină dealurile). Fără a mai vorbi de debutanții colecției „Luceafărul”, care și-au găsit un vad bun în mai toate comunele, dăm cuvîntul și lui C. Oлару, merceolog pentru cărți al raionului Făltăci: „Nu există nici un criteriu de distribuire a cărților, în afara celui valoric; vin direct la unități trimise de „O.C.L. Craiova”.

Pe cînd o analiză atentă, urmată de acțiuni bine gîndite, a modului, în care se face aprovizionarea?

ATITUDINEA FAȚĂ DE CUMPĂRĂTOR

La magazinul universal din Răcari, Constantin Roșu își cumpără o mașină de cusut. Pînă aici nimic deosebit, dar omul... locuiește în Făltăci!

— Oare la Făltăci nu se găsesc mașini de cusut? — întreb.

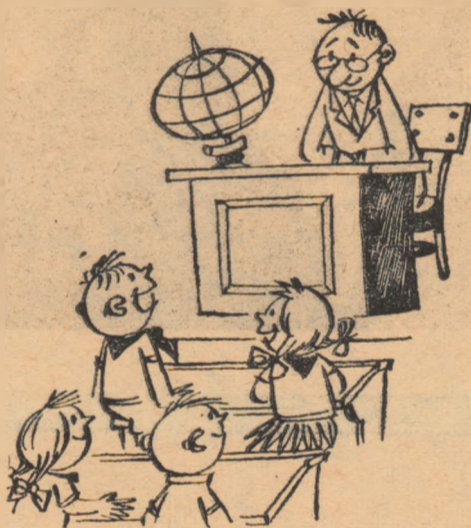
— Ba da. Dar acolo e Șalapa. Așa am auzit prima dată de vînzătorul, binecunoscut în partea locului, Emil Șalapa.

— Am preferat să plătesc o sumă în plus pentru transport — continuă C. Roșu. Șalapa m-ar fi repezit, mi-ar fi spus să cumpăr sau să plec. În schimb, aici la Răcari, mi-am ales pe îndelete ce-mi place. Iar gestionarul s-a purtat tare frumos.

Am plecat spre Făltăci, pentru a-l vedea pe faimosul Șalapa. Și l-am văzut. Total indiferent față de cumpărători, repede enervat cînd un client are „îndrăzneala” să-și aleagă ceea ce solicită sau să ceară explicații despre un articol care lipsește, Emil Șalapa a fost de multe ori principalul personaj negativ al „Condițiilor de sugestii și reclamații”. Urmarea? Nu s-au luat nici un fel de măsuri. Cei din conducerea U.R.C.C. Făltăci spun: „E cam nervos, dar își face planul”, recunoscînd totuși că îndeplinirea planului se datorează specificului magazinului de electrotehnice, iar nu calităților gestionarului.

La Groșerea am întîlnit-o pe Maria Paraschivoiu din Costești, care venise ca să-și cumpere o pereche de pantofi, pentru că în sat la ea, gestionarul Constantin Costescu, pe motiv că e bolnav, ține magazinul mixt mai mult închis.

În magazia „Alimentarei” din comuna Răcari, zac depozitate 40 000 kg. de sare, care se degradează.

— Știi unde s-au descoperit zăcăminte de sare?

— La Cacica, Prăid și magazia „Alimentarei” din Răcari...

Lipsa de atenție față de cumpărători se manifestă și în alte feluri. La prăvălia sătească din Poiana, mărfurile stau în neorînduială, clăie peste grămadă, localul avînd aerul unui bazar de bilci, înghebat atît cît să țină trei zile. Un miros greu, de încăpere neaerisită te alungă afară. Gestionarul Constantin Clipicioiu motivează această situație prin lipsa de spațiu. Totuși, la prăvălia sătească din Groșerea și la magazinul mixt din Văleni, unde spațiul comercial este, de asemenea, restrîns, prin grijă, gestionarilor Andrei Stolojanu și Tina Marinouiu, interioarele au un aspect civilizat, mărfurile sînt frumos așezate în rafturi, ordinea și curățenia domnesc.

Fără îndoială că asemenea exemple de bună gospodărire și servire civilizată mai sînt și la alte cooperative de consum din raionul Făltăci. Dar aspectele negative semnalate invită organele care se ocupă de îndrumarea și controlul unităților comerciale sătești la un plus de exigență. Aceasta cu atît mai mult, cu cît ne aflăm în așteptarea anotimpului friguros cînd, știut este, cerințele cumpărătorilor sînt deosebite, ca să nu mai vorbim de condițiile de transport și depozitare a mărfurilor.

Mircea IORGULESCU

DE PE INTINSUL ȚĂRII

Legumicultura este în plină dezvoltare și la cooperativa agricolă din Techirghiol (oraș Constanța). De pe aceeași unitate de suprafață, s-au recoltat în acest an 246 tone de legume timpurii, față de 152 tone în anul trecut.

Pe lângă răsadnițe (7 500 m.p.) și sera înmulțitor, cooperativa și-a construit un solar de 2 000 m.p. De pe această suprafață, s-au recoltat în ciclul I de producție 7 235 kg de roșii extratimpurii, ceea ce înseamnă 36 tone la hectar. Pusă pe piață cu 20 de zile mai devreme decît anul trecut, această cantitate de roșii extratimpurii a adus cooperativei 41 335 lei (adică 206 000 lei la hectar).

Asemenea rezultate i-au determinat pe cooperatori să acorde grădinarului tot mai multă atenție. În apropierea sediului, se construiește din piatră brută, procurată gratuit, o centrală termică pentru încălzirea răsadnițelor. De asemenea, se construiește o nouă seră înmulțitor, de 10 000 m.p., care va intra în funcțiune la iarnă.

În prima jumătate a anului, în cadrul întrecerii pentru bună gospodărire și înfrumusețare, locuitorii comunelor din raionul Gherla, regiunea Cluj, au efectuat prin muncă patriotică un mare volum de lucrări. Astfel, au fost reparate și întreținute drumuri în lungime de 232 km., construite trotuare pe 19 480 m.p. și plantați 5 855 pomi.

Rezultatele cele mai bune în acțiunea de înfrumusețare le-au obținut sfaturile populare comunale din Sintioana (locul I), Sava (locul II) și Sucutard (locul III).

La cooperativa agricolă Tg. Lăpuș, regiunea Maramureș, aplicarea retribuției suplimentare și urmărirea atentă a îndeplinirii obiectivelor întrecerii între lucrătorii din zootehnie dau rezultate tot mai bune. Producția de lapte pe cap de vacă furajată este mai mare cu peste 60 la sută față de anul trecut. S-au încheiat contracte suplimentare atît la valorificarea laptei de vacă, cît și a celui de oaie. De asemenea, s-a încheiat un contract suplimentar cu I.R.I.C. pentru îngrășarea a 50 de viței care urmează a fi predați pînă în trimestrul I 1967.

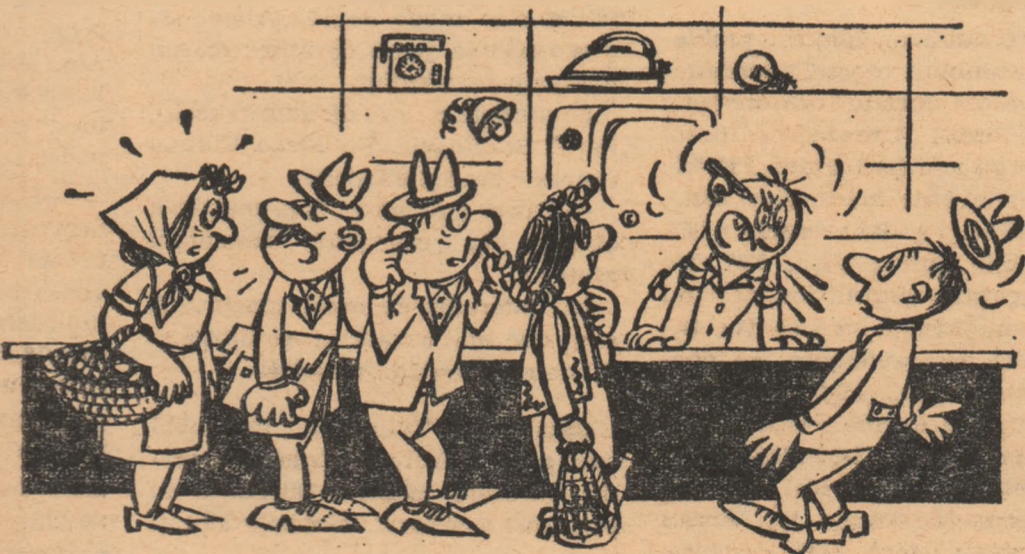
Aceste succese au dus, în primele opt luni ale anului, la depășirea cu 23 la sută a veniturilor planificate din sectorul zootehnic.

„Cînd i-am ales ca deputați pe Teodor Pașca și Cirja Gafta, spun gospodarii din satul Avram Iancu, comuna Cermei, raionul Ineu, am știut că ne vor răsplăti încrederea. Cu ei ne sfătuiam întodeauna despre treburile satului nostru. Am construit în comună un magazin sătesc, un cîmin cultural, iar în toamna trecută am hotărît să facem și trotuare. Și deputații noștri au organizat bine munca, încît satul arată astăzi ca un orașel cu trotuare pe ambele părți ale drumurilor.

Pentru construcția celor 2 000 m.l. trotuare s-au transportat prin muncă patriotică 100 m.c. balast, fapt care a făcut ca statul popular să cheltuiască numai 9 200 lei, față de 16 000 lei cît a fost valoarea devizului.

De curînd a avut loc în satul Progresul, comuna Făcăeni, raionul Fetești, inaugurarea noului cîmin cultural construit prin munca patriotică a locuitorilor. Bine înzestrat, cîminul cultural cuprinde o sală de spectacole cu 600 de locuri, bibliotecă, sală de lectură, sală pentru repetiții și cameră pentru proiecții. Prin folosirea resurselor locale (cărămida, nisip, piatră, lemn) ca și prin efectuarea transporturilor cu mijloacele cooperativei agricole Progresul, s-a putut realiza o economie de 175 000 lei.

Din scrisorile corespondenților noștri CONSTANTIN MOCANU, LEON SOREANU, CHIRIA NISTOR, PAVEL CIURDARU și CONSTANTIN FRÎNCU

— Cînd o fi luna hunei deserviri?
— Cînd o să fie vînzătorul în concediu...

ZECE BUCURII PENTRU DOUĂ INIMI

Am citit în copilărie o povestire de Oscar Wilde, în care era vorba despre un oraș, un oraș cu mulți, mulți copii. Și copiii, jucându-se, împinzeau străzile cu ciripitul lor, cu strigătele lor, mai spărgeau câte un geam, mai dădeau iama prin pomii oamenilor. Aceștia, supărați de la o vreme, s-au strâns în stat și au hotărât să trimită toți copiii în altă parte, să poată respira și ei în tihnă. Și așa au făcut. La început a fost bine, străzile erau liniștite, ușiile nu se mai trînteau, geamurile rămăneau întregi, iar fructele se pîrgeau pe ramuri. Pe urmă liniștea a început să apese, s-a transformat în tristețe, orașul era mohorât, pustiu. Și oamenii au chemat copiii îna-

poi. Iar ei au venit, purtînd pe chipuri și în glasuri toată căldura și veselia vârstei lor, însuflețind pînă și piatra pe care călcau, dărîind vieții tuturor sensul ei omenesc.

Tristețea aceasta grea, de viață fără gîngurit de copii și fără lumina privirii lor, n-a cunoscut-o niciodată familia Negoită. Cooperatori din satul Lanurile, raionul Brăila, Gheorghe și Domnica Negoită, oameni trecuți de 65 de ani, sînt cunoscuți de toți și pentru calitatea lor de părinți model. Au 10 copii. Domnica Negoită îmi arată cu mîndrie diploma de

mamă eroină, așezată în ramă, pe perete. Zece și șaisprezece nepoți. Asta înseamnă că moș Ghe și nana Domnica trăiesc acum prin încăperea vieții mature și prin încă șaisprezece mai mici. Cel mai mic dintre copii este Voicu — are 24 și-și termină acum armata. El a rămas în casă rîntescă. E tractorist la S.M.T.-ul din sat, muș bine, fiindcă așa știe el munci și poate și din cînd că nu vrea să-l audă pe tată-său, care lupe pe ogorul cooperativei — arat de el — spunî „Bine, mă, tată, arătura e asta?” Cînd vorbește, tușii Domnica i se umezesc ochii și-mi că tare-l mai așteaptă și ea și „fetișoarele două”. „Fetișoarele” sînt nevasta lui Voicu, Care are 18 ani și Tinica, fetița de 8 luni, cuiu a bunica și-o trage de fuste — s-o mamestească nițel cu biberonul.

Cea mai mare e Cornelia Țigănoiu, în vîrstă de 48 de ani. Nu-i acasă, lucrează și locuiește la Iași. După ea vin în ordine: Ionică Negoită, care-l lucrează la Timăveni, la fabrică și care are o fetiță; Tarachiu, care-i la Siliștraru și are patru copii; Gel, rămas în sat, cooperativă, tată a trei copii; Maria Petrea, rămasă în sat, cooperativă, ea are doi copii; Niculina Novac, la fel, cooperativă la Lanurile, mamă a doi băieți; Jana Anton, scoasă să ocrotire la Iași, care are o fetiță; Mihai, rămas în sat — și el are un copil — și Steluța care lucrează la sere, în Brăila. Cîteodată, celor de la casă un singur nepot, mama le spune: De ce nu mă dădă că ea, cu toate greutățile, a ridicat zece și-și rău; s-a bucurat pentru fiecare în parte și toți împreună.

Și iată că familia Negoită are reprezentanți în țara. Nana Domnica face adesea câte un drum (e mai greu de pornit) ba la Iași, ba la Timăveni, ba la Brăila. Odraslele o primesc cu cînstă și fericite s-o vadă în casa lor. Și fericirea mamei rește lîngă fericirea lor, grija mamei se îngemăna cu grija de bunică, inima mamei se mai strînge cîte un neceaz, dar tot bucuriile sînt mai mult adus de mîna și i-a scos la un capăt de viață fost ușor — zece guri de hrănit, zece perechi de picioare de încălțat, zece hăinuțe, zece, zece. Din 1950 a fost mai bine, au muncit în cooperativă din copii se ridicaseră.

Mama le spune: Ionică, Georgetel, Tincuța, Voicușor și, dacă i-ar spune cineva că ei sînt cînt în toată firea, de 44 și 42 și 35 și 34 de ani, s-o și mai că s-ar supăra. Căci pentru ea tot Georgetel și Steluța au rămas, chiar dacă în jur roiesc copiii copiilor ei.

Vin și ei s-o vadă. Mai acum au fost un băiat Ionică, și vreo două fete de departe. Moș Gheorghe a plecat cu damigeana după vin, iar tușii Domnica tăiat o găină, două, a scos o bucată de brînză, niște ouă, apoi au sosit și copiii din sat și s-o zătat toți la masă. Acolo Georgetel, aici Maria, din Cornelia, mai încolo Ionică — stau înșirați și înduioșată, se uită prin pînza de lacrimi la ei. De ce mari s-au făcut! Iar ei rid și mai c-ar lăcrimile e rușine, și ciocnesc paharul cu „al bătrîn”, bătrînă”, care întineresc acum cu fiecare zîmbet.

La mulți ani, familie fericită!

Marilena ȚUL

Golești — 22 martie (13 aprilie) 1852

„Mă întrebi, dragă unchiule, dacă am inspirat țărănilor noștri gustul pentru cultura florilor și pentru curățenie. Pentru cultura florilor nu-i greu; bunul popor român are obiceiuri dulci și cultura florilor îi place. Cît despre curățenie este o altă chestiune... Țăranul este la noi sărac și oprimat... Cum vrei ca un popor care de veacuri este oprimat... care trăiește în mizerie și neștiință, care nu știe ce e bogăția, căci niciodată nu i-a fost dat să se bucure de ea, să-i simtă nevoia...?”

Ceea ce numim noi civilizație este moda, este luxul și sînt relele năravuri pe care le introduce boierimea. Oh, fie ea bunul nostru țăran să nu guste niciodată din atare civilizație!”

Fragmentul acesta l-am reproduș dintr-o scrisoare a Anei Al. Racoviță (căsătorită mai tîrziu cu doctorul Carol Davilla). Ea este expusă într-o vitrină din camera fraților Golești, la muzeul din Golești.

Stătea într-o zi în fața vitrinei o femeie înaltă, puțin uscățivă, de vîrstă mijlocie. Cu mîinile puse una peste alta, ca ale Giocondei; numai că aceste mîini erau muncite.

Am primit cu plăcere invitația Elenei Tuiu de-a vizita gospodăria ei. Știam că vrea să adauge încă

Povestea o femeii

un argument în discuția pe care am început-o. De fapt, argumentele au început să se ivească de cum am ieșit pe poarta muzeului.

Ulițele Goleștiului sînt dispuse în pătrat. Pe fiecare latură, case noi, multe, foarte multe. Aproape fiecare a doua casă este nouă. Numai în primele șase luni ale acestui an zece case au fost terminate. Și sînt frumoase, cu stîlpii oltenești închizînd arcade, ca niște sprincene ridicate în sus, a mirare! Iar pe acoperișuri, mare de antene, de toate soiurile: de radio, de televizor.

— Iată și civilizația — îmi spuse ea. Dar o civilizație adevărată, așa cum țărăniile de pe vremea Anei Racoviță nici nu puteau să viseze. Nici mai tîrziu însă. Spun asta din proprie experiență. Noi, cei șase copii, împreună cu părinții, munceam din zori pînă cădeam de oboseală. Gîndul ne era numai la pămînt, lui îi dădeam totul, dar el ne răsplătea cu zgircenie. Radio cărți, cinema spectacole? În casa noastră de țărani truditori așa ceva nu se pomenea, erau socotite lucruri boierești.

Ne oprim. Pe Elena Tuiu o strigă o vecină, Filofteia Dușa.

— Ai auzit? Se întoarce Mariana! Au numit-o învățătoare pe aici pe aproape, la Richița.

Primind o asemenea veste, Elena Tuiu simte nevoia să aducă vorba despre copiii ei.

— Cu băiatul am lămurit problema. El a absolvit o școală profesională și acum lucrează ca mecanic auto la Pitești. Urmează și liceul seral. Vrea să se facă inginer. Fetele mele învață și ele foarte bine. Geta, într-a VII-a, a luat media 9,66, iar Cornelia, într-a VI-a, 9,37. Nu mă tem pentru viitorul lor, dar îmi place să-mi închipui că se vor întoarce aici, ca profesoare, ca doctorițe, ca inginer... Mai știi? Poate că e încă prea devreme să mă gîndesc ce profesie să-și aleagă, dar de, așa sînt mamele. Noi părinții ținem seama de voința lor. Acești copii ai mei au toate căile deschise. Trebuie numai să aleagă. Dar, de fapt, nu e vorba numai de copiii mei. Discutam mai deunăzi cu femeile, ce

noroc au copiii noștri. Nu mai departe decît anul trecut, din 15 absolvenți ai școlii noastre, 13 au dat admitere la diferite școli profesionale și medii. Pentru ei, acest lucru e ceva firesc, de la sine înțeles. Poate că uneori, cînd încep să le povestesc cum eu aș fi dorit din tot sufletul să învăț dar că n-am putut, îmi iau în nume de rău, zicînd că n-are rost să repet de atîtea ori un lucru știut și răsștiut.

Se apropie de noi directorul școlii, Pavel Barbăroșie. Pe Elena Tuiu o cunoaște bine și o feliicită.

— Bravo! Ai văzut fata matală a cîștigat la concursul căminului nostru?

Mă interesez de acest concurs. A avut loc de curînd și se intitulă: Filme românești în premieră.

Casa Elenei Tuiu a fost terminată anul acesta. Trei odăi frumoase, cerdac cu stîlpi, cămară. Bucătăria au construit-o separat. Mobilele sînt și ele noi.

— Mai avem încă multe lucruri de cumpărat. Ne trebuie un dulap pentru cărți.

Deocamdă, au fost totul dintr-un marc însă domnește în cerdac flori portocali al jungem la pornit. Elen Ana Racov legea de fațura, ci în podăriei, ch

— Dar ce n-aveai ce ce sta să s venea să p împodobit drag de ea. coviță au t pe vremea t rac nu ave Abia în ar deschis och ce gospodăr mai la ogra toată, la con Nu, Elena

Pictorul Aurel BĂEȘU

În scurta sa viață de 32 de ani, pictorul Aurel Băeșu a lăsat o operă care îl așează în galeria meșterilor artei românești.

Născut la Fălticeni în anul 1896 și-a făcut studiile gimnaziale la Fălticeni, iar artele plastice la Iași și în Italia, la Roma. Studiile artistice le-a urmat cu întrerupere și reluare, din cauză că a fost mobilizat din 1916 până în 1918. Figură luminoasă și veselă, artistul înzestrat și animat de un mare

de această parte a țării ce a dat ațiția oameni mari, Băeșu a cunoscut Moldova, a iubit-o și i-a zugrăvit cu măiestrie meșteșugurile și oamenii. Prieten cu Mihail Sadoveanu, a colindat împreună cu marele povestitor locuri bogate în amintiri și în frumuseți demne de a fi zugrăvite în linii și culori sau în cuvinte alese.

Arta lui Băeșu ca și aceea a marelui său prieten poartă în ea pecete de viață moldovenească.

În dorința de a fixa pe pinză

Linia lină a peisajului moldovean se armonizează cu atmosfera generatoare de culori calme. Peisajul moldovean, ca de altfel întreg peisajul țării noastre în general — are o atmosferă specifică pe care a înțeles-o atât de bine marele Grigorescu. Băeșu a știut să învețe și de la natură și de la oameni. El a fixat pe pinzele sale colțuri de natură, aspecte ale tîrgurilor din Moldova, precum și așezări scumpe oricui, cum este bojdeuca lui Ion Creangă și altele. Valea Bistriței cu marea ei bogăție de aspecte, cu apele cînd line cînd involburate, cînd zbuciumîndu-se printre ștei de stîncă sau liniștindu-se în poieni de lumină în a căror oglindă de cleștar se vede prundul în curcubeu de culoare, a fermecat ochiul și inima artistului. Această vale plină de poezie este înfățișată în multe dintre lucrările artistului.

Măreției naturii i se adaugă măreția morală a omului. Plutașii care înfruntă cu hotărîre furia Toanceilor capătă în lucrările lui Băeșu întreaga lor noblețe sufletească ce se reflectă pe figura lor. Astfel, Plutașul moș Simion Parfichi din Hangu arată forța morală și mare stăpînire de sine în privirea pătrunzătoare și limpede, în întreaga lui față implinită printr-un nas vulturesc. Buzele strînse exprimă voință și fermitate. Flăcăiandru Savin din Dorna, viitor plutaș, este unul dintre cele mai reușite portrete realizate de Băeșu: adevărată operă de antropologie artistică; operă a cărui echilibru compozițional, ca și tensiunea psihică ce se reflectă pe fața tînrului personaj, precum întreaga ei expresivitate îi îndreptățește locul între marile realizări ale plasticii românești.

Simțind sfîrșitul ce se apropia, Băeșu a desfășurat un efort dramatic pînă în ultimele clipe ale vieții lui, pentru a dărui cit mai mult din bogăția lui de simțire. S-a dărui din plin imputîndu-și propria sa viață.

conf. univ.

Alexandru TOHĂNEANU

avînt creator, a contractat — în condițiile de mizerie ale războiului — boala de plămîni care i-a curmat atât de repede firul vieții.

Pictorul Aurel Băeșu, coleg și prieten cu pictorul Adam Bălțatu și cu sculptorul M. Onofrei, a fost unul dintre cele mai strălucite talente ce au trecut prin Școala de arte frumoase din Iași. Profesori, colegi și prieteni, toți vedeau în el un viitor mare artist. Nu a dezmințit și n-a înșelat speranțele ce se puneau în el. Moldovean prin naștere, prin structură sufletească și prin atașament față

cit mai multe imagini din bogatul chip al Moldovei, pictorul a muncit pe tărîmul artei cu o abnegație rară; presimțindu-și parcă scurtimea vieții, a căutat să dea cit mai multe din bogăția sa sufletească. A îmbogățit patrimoniul artistic al țării cu lucrări de artă ce stau cu prestigiu, în muzee, alături de operele marilor făuritori de frumos ai patriei noastre.

Aurel Băeșu a fost un mare portretist. Realizarea portretelor alterna cu picturi de peisaje. Dar și aceste lucrări din urmă sînt însuflețite prin prezența omului.

OCTOMBRIE

Octombrie. Struguri. Cimpul secerat.
Șoptesc în porumbiști uscate foi.
Tractoarele se-ntorc de la arat
Și ugere sînt norii gri de ploii.

Din cooperative camioane
Cu cucuruz, cu fructe, cu butoaie
Spre noile orașe năzdrăvane
Cu fabrici și uzine cale-și taie.

Petrol, oțel, cărbune și bucate
Vorbesc în limba muncii fără jaf
Și dacă nu-s chiar din belșug de toate,
Ușor în ochi nu-ți zvîrle nimeni praf.

E munca noastră asta cită e
Și tu răspunzi de ea, și cit și ce!
Dă-i soarelui prilejul s' s-alinte
Și-n blidul tău și-n vatra țării sfinte.

Mihai BENIUC

CE-I PATRIA?

Ce-i patria, azi, pentru mine-n lume?
Nu-i doar un semn, pe hartă-ntr-un hotar,
Nu-i numai o lumină sau un nume
Ori doar un scut furtunilor de-afar.

Ea este tot ce simt și mă-nconjoară:
Pămîntul sfînt din care-n viață sui,
Cu care lupt, pe care-ai mei îl ară,
Amestecîndu-și dorul cu al lui.

E Doina, Miorița, e cuvîntul,
E foșnetul pădurilor în mai
Și miile de rădăcini, frămîntul
Ce pune aripi viselor pe plai.

Ea-i toț ce e iubire și avere.
E Făt Frumosul care-mi face vad.
Este izvorul care-mi dă putere
Și ce mă ține-n luptă să nu cad.

E gîndul tot, e cimpul plin de șoapte,
Strămoșii ce pentru-mpîlniri s-au frînt
Și peste care luna trece-n noapte
Cu rochia tîrînd-o pe pămînt.

Ea e țaria care-o simt în mine
Și brazdele ce din obraji vorbesc.
E pasul vremii care e și vine
Și ce m-ajută liber să trăiesc.

Virgil CARIANOPOL

numai la ograda ei. Că lucrurile stau așa m-am convins din rătăcirile care au urmat. Cu competență de inginer, a povestit despre felul în care ei, cooperatorii, au silit pămîntul să dea recolte sporite; ne-a vorbit cu căldură despre grădina cooperativei unde lucrează de șase ani neîntrerupți, și, în ciuda faptului că propria gospodărie nu e ușoară, realizează în jurul a 200 zile-muncă; cu satisfacția omului harnic pentru roadele muncii sale despre creșterea, an de an, a valorii zilei muncă; cu mîndria stăpînului despre orele pe care ele, femeile din comună, le-au dărui pentru înfrumusețarea comunei lor.

Povestea o femeie, o simplă cooperatoare. Nu ezita să aducă în discuție și cifre, multe cifre. Dar în gura ei cifrele se îmbrăcau parcă într-un vâl de poezie, iar cuvîntul nostru dobindea o existență de sine stătătoare, un timbru victorios, definind o nouă conștiință. Conștiința omului că munca sa îi aparține. Steie scrisoarea Anei Racoviță în vitrina muzeului, să vină femeile să-și reconstituie, cu ajutorul ei, o parte din destinul lor. Numai o parte. Numai trecutul. Presentul se poate citi în ulițele dispuse în pătrat ale Goleștiului, în antenele de pe casele noi, în livezile de pe dealurile altădată sterpe din jur, departe, pînă departe, și mai departe...

E. MARTIN

La sfaj--

File din istoria patriei

LA ROVINE ÎN CÎMPIE...

Au trecut de atunci cinci sute șaptezeci și doi de ani, adică de la 10 octombrie 1394. Ca și azi, toamna îngălbenise frunza plo-pilor și argintase creanga sălciiilor din lunca Dunării. Erau, de bună samă, și atunci ca și acum, zile senine de toamnă liniștită. Numai că la miazăzi, de dincolo de fluviu, la Nicopole, se adunau, ca o negură, mare mulțime ieniceri, spahii și achingii. Mirosul iute stîrnit de sudoarea cailor umplea văzduhul înțesat de funigei. Pe acești războinici, acești fii neînfricați ai pustiului, îi călăuzea un aprig sultan și viteaz conducător, după nume Baiazid și după poreclă Ilderim adică Fulgerul. A-vea oști cum nu se poate mai viteze și îl înconjura o faimă cumplită de războinic și de cuceritor de țări. Zdrobise, pe Cîmpia Mierlei, principii și voievozii popoarelor din Balcani: bulgari, sîrbi, albanezi, macedonenii. Prin părțile Asiei prin Persia, se bătea, în nebună cutezare, cu hanul mongolilor zis Tamerlan sau Timur Lenk, adică Timur cel Șchiop, mare comandant de oști și grozav la războaie cum nu se mai afla pe acele vremuri.

Iar acum, la acei ani ai veacului al paisprezecelea, Baiazid Ilderim ajunsese cu puterea și stăpînirea pînă la Dunăre. De pe malul Bulgăresc privea, cu lăcomie, spre cîmpia românească. Strunea friul calului cu stînga, iar cu dreapta la frunte, streășină deasupra sprincenelor, își apăra ochii de lumină, să poată vedea cît mai departe în întinderile de la miazănoapte. Știa că acolo muncește un popor harnic și pașnic, poporul român, ocîrmuit de Mircea voievod, om chibzuit iscusit în treburile politice și bun gospodar. Știa că țara era bogată în grîne și vite, în herghelii de cai buieștri, în prisăci cu faguri dulci și iazuri cu pește gras. Că are orașe bine întemeiate. Că neguțătorii umblau cu caravanele purtînd mărfuri scumpe de la Sibiu și Brașov, la Curtea de Argeș și Cîmpulung și de aici pînă la Craiova ori pînă la Turnu Nicopole sau Vidin, făcînd negoț cu bună dobindă. Știa că Mircea voievod așezase bine țara în granițele ei firești. Și sta tare, cu arma în mînă, să apere drepturile și libertatea norodului român.

Dar tocmai de aceea se semețea și mai și, furtunosul Baiazid.

Și coborînd dreapta pe minerul iataganului, a poruncit să vină solul românilor. Legenda zice că s-a înfățișat însuși Mircea voievod. Și a grăit către sultan din inimă, cuminte și așezat despre bună înțelegere și pace. Dară în același timp a grăit foarte răspicat despre sfînta libertate a țării. Ci Baiazid Fulgerul a clocotit de minie. Nu-l înfruntase nimeni pînă atunci, cu atîta îndrăzneală. Și s-a început a se lăuda cum a înfrînt toți cavalerii apusului înzăuați în fier.

*„Cînd văzui a lor mulțime, cită frunză, cită iarbă,
Cu o ură ne-mpăcată mi-am șoptit atunci în
barbă:*

*Am jurat ca peste dinșii să trec falnic, fără păs,
Din pristolul de la Roma să dau calului ovăz...
Și în crunta-mi vijelie, tu te aperi c'un toiag?
Și, purtat de biruință, să mă-mpiedic de-un
moșneag?”*

Mircea voievod a ascultat, cu liniște, turbarea Fulgerului. Știa că nu-i numai laudă, ci și grozav adevăr: Baiazid Ilderim ținea să cucerească lumea. Dar nu s-a înspăimîntat. A stat drept, mîndru, neclintit. Cum stă stejarul. Cum stă Făgărașul cu fruntea de piatră înfiptă-n furtună. Și-a grăit cu acea cumintenie plină de bun simț cu acea bărbătească stăpînire de sine și a încheiat dojeșind trufia deșartă și sălbătăcia nesătulelor cuceriri.

*„Eu? Imi apăr sārăcia și nevoile și neamul!
Și, de-aceea, tot ce mișcă-n țara-asta, riul, ramul,
Mi-e prieten numai mie, iară ție dușman este —
Dușmănit vei fi de toate făr-a prinde chiar de
veste.
N-avem oști, dară iubirea de moșie e un zid
Care nu se-nfiorează de-a ta faimă, Baiazid...”*

Așa și-a închipuit Eminescu vorbirea dintre Baiazid sultanul și Mircea Vodă. Și chiar dacă n-o fi

fost aidoma, ea ar fi putut să fie. Pentru că așa gîndeau zecile și sutele de mii de români care, cu brațele încleștate pe suliți și spade, pe arcuți și

ghioage, așteptau la Rovine în cîmpii să-l ia-n piept pe vrăjmaș și să-l doboare în luptă, să-l alunge și să-l azvîrle în spumegatele valuri ale Dunării. Mai ales că pe lângă numeroasa și strașnica lui oaste, sîlise să vină cu cetele lor și Marco Cralevici și Constantin Dragovici, doi prinți sîrbi, supuși de sultan. Iar Mircea Vodă era numai cu oștenii lui, cu dealurile și cîmpiile, cu apele și munții patriei. Așa spune istoria că s-a ajuns la bătălia de la Rovine, din octombrie 1394. Cea dintîi mare încăierare cu oștile otomane, în lungul șir de bătălii date de poporul român pentru libertate și independență. A fost o luptă vijelioasă, îndîrjită, Mircea a folosit mlaștina și riul, dealurile și văile, ca să-și adăpostească și să repeadă la vreme potrivită călăreții și pedeștrii împotriva turcimii, biruind cu meșteșugul ceea ce nu se putea numai cu spada.

Bătălia a rămas înscrisă în cronicile vremii ca o faptă măreață, răsunătoare, bogată în urmări și pentru români și pentru turci și pentru multe alte popore vecine sau mai îndepărtate. ... „De aci se ridică Baiazid cu turcii spre români, zice cronica lui Moxa. Deci, se loviră cu Mircea voievod și fu război mare cît se întuneca de nu se vedea văzduhul de mulțimea săgeatelor. Și mai pierdu Baiazid oastea lui cu totul. Iară pașii și voievozii pieriră toți: atuncea pieri Constantin Dragovici și Marco Cralevici. Așa de se vărsă sînge mult, cît era văile crunte...”

Ca această bătălie vor mai fi multe în istoria poporului nostru. Și Vaslui și Călugăreni și Grivița. Vor mai fi de multe ori văile umplute cu sîngele vărsat în grele bătălii. Dar Rovine a fost cea dintîi. După șase ani, Tamerlan l-a înfrînt, în lupta de la Ankara pe Baiazid Ilderim. L-a luat prizonier. L-a băgat într-o cușcă și l-a purtat cu dînsul prin Asia. Să vadă lumea ce pățise trufașii și temutul cuceritor. Și de bună samă că, de după gratiile cuștei hanului Timur Lenk, fiorosul Baiazid își va fi amintit adesea că la Rovine, în cîmpie, sub paloș românesc, gustase întîia oară amarul pahar al înfrîngerilor.

Iar nouă, atunci cînd îl privim pe Mircea cel Bătrîn, zugrăvit în strai ostășesc pe zidul mănăstirii Cozia, ne fuge gîndul la biruința de la Rovine, cîștigată de ostașii români. Și inima ne saltă de bucurie, iar geana ni se pleacă în semn de recunoștință pentru cei căzuți acolo, ca țara să fie biruită și liberă.

Dumitru ALMAȘ

ACTUALITATEA ȘTIINȚIFICĂ

IZOTOPUL... DETECTIV

Biologia rozătoarelor cu viața total sau parțial subterană prezintă un mare interes pentru știința agricolă, în special pentru combaterea acestor dăunători ai culturilor agricole. La Institutul central de cercetări agricole s-a elaborat o interesantă metodologie de studiere a unor specii cum ar fi orbetele, șoarecele subpămîntean și șobolanul de apă. Rolul de... detectiv, însărcinat să urmărească animalele de experiență, i-a fost încredințat unui izotop al cobaltului — Co⁶⁰ cu care ele sînt fost marcate. Apoi, un detector de radiații culege datele despre activitatea lor. Un dispozitiv automat, realizat de specialiștii institutului, înregistrează timpul de staționare în cuib.

S-a constatat că activitatea acestor animale variază cu anotimpul, temperatura solului, gradul de maturitate a lor etc. Specialiști din Franța, Canada, U.R.S.S., Ungaria etc. se interesează îndeaproape de rezultatele acestor cercetări.

CUM SE FACE PETROLUL PRAF

Alături de numeroase alte produse din petrol, se poate obține și cocs. Iar acest cocs, pentru diverse nevoi ale industriei, trebuie făcut... praf. În acest scop, la moderna rafinărie „Brazi” a fost montată și pusă în funcțiune o moară pentru transformarea în praf a cocsului obținut din petrol. Moara este prevăzută cu agregate automate de sortare completă a celor 500 000 tone cocs — capacitatea anuală de producție a instalației.

FERUGINOL — CONTRA RUGINĂ

În Laboratorul central pentru lacuri și cerneluri din București s-a realizat un produs chimic nou — feruginolul — folosit pentru protejarea suprafețelor metalice împotriva coroziunii. Experimentat în uzine constructoare de mașini din țara noastră, feruginolul și-a dovedit calitățile. Întins într-un strat subțire pe un metal atacat de agenți corosivi, el distruge în interval de 1—2

ore rugina, formînd la suprafață o peliculă fină care apără metalul împotriva coroziunii. Totodată el sporește adhezivitatea lacurilor și vopselelor pe suprafața metalelor atunci cînd acestea sînt utilizate cu mijloace de protecție anticorrosivă.

TONIFIANT PENTRU AZBOCIMENT

Un colectiv de specialiști de la Fabrica de azbociment din Bicăz, a realizat un nou sortiment de azbociment, adăugîndu-i un tonifiant: poliacetat de vinil. Noul produs are o rezistență la spargere cu 75 la sută mai mare decît cea a azbocimentului obișnuit, suportînd totodată o presiune de circa două ori mai mare. Aceste calități permit reducerea la jumătate a grosimii pereților tuburilor de canalizare, precum și sporirea gamei de țevi realizate din produsul respectiv. Experimentările au dat rezultate bune și în curînd vor începe pregătirile pentru producerea lui pe scară industrială.

V. BRAILOIU

Fotografi!

VREȚI SĂ OBTINEȚI FOTOGRAFII REUȘITE?
FOLOȘIȚI CU ÎNCREDERE!

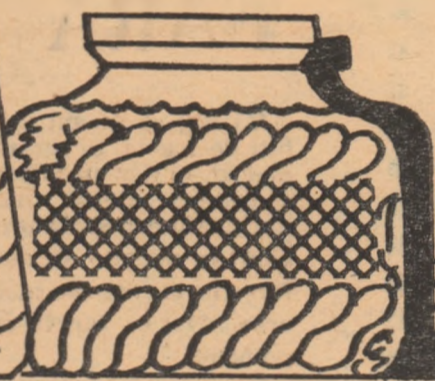
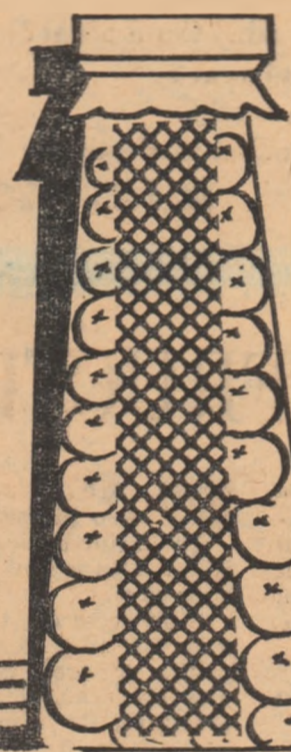

PRODUS AL COMBINATULUI CHIMIC TÎRNĂVENI

Conservant!

Folosiți cu încredere produsul „CONSERVANT” pentru prepararea conservelor de legume și fructe, precum și la conservarea mustului.

Produsul Conservant este absolut nevătămător și foarte eficient. Se găsește de vânzare în toate magazinele alimentare din țară (produs de Fabrica de Produse Chimice Oradea).

FABRICA DE PIELE ȘI ÎNCĂLȚĂMINTE CLUJ

elegantă

comodă

rezistentă

MARCA

Clujana

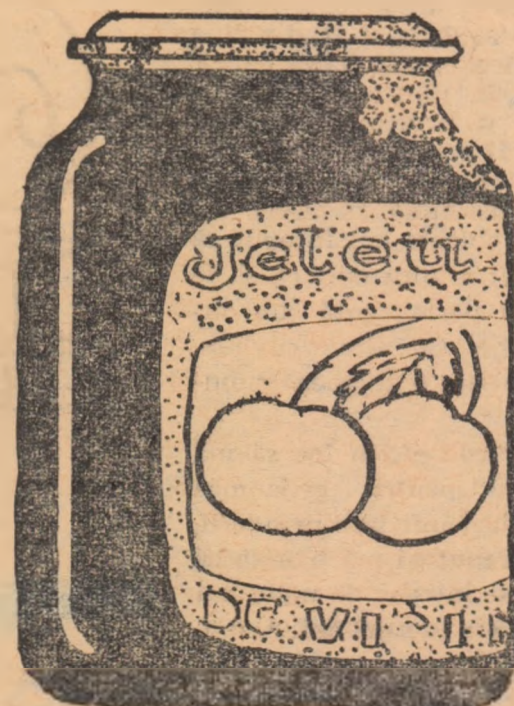
Fabrica de CONSERVE „Avântul”

ORADEA
STR. D. CANTEMIR NR. 26

Produce și livrează un bogat sortiment de:

CONSERVE DE LEGUME ȘI FRUCTE, CU UN CONȚINUT BOGAT DE VITAMINE ȘI PROTEINE, CARE VĂ SATISFACE EXIGENȚA

Cereți la toate magazinele de specialitate produsele fabricii de conserve „AVÎNTUL” din Oradea, fiind de calitate superioară

La cooperativele agricole de producție din comunele Bunești și Homorod, raionul Rupea, se întârzie tocare și insilozarea furajelor, din cauza proastei funcționări a tocătoarelor mecanice.

— Ajut și eu cum pot !!..

Desen de Nic. NICOLAESCU

— Parcă erai în brigada de cîmp ?!!
— Și n-are voie omul să facă muncă voluntară ?

Desen de F. GRONSKI

Tejgheaua... ambulantă

Dragă Nicolae,

De aproape două luni nu mai lucrez la cooperativa de consum din Săveni — Suceava. M-au pus pe liber. Vorba vine de liber că, de cum am ieșit de acolo, am și intrat în altă parte. Aici unde sint acum nu am salariu, ci numai casă și masă. Nu știu de ce mi le dă și pe astea pentru că toată ziua nu fac nimic în plus, după cât se pare, sint socotită o persoană marcantă. De aceea, cînd mă trimit uneori prin oraș, îmi pun o mașină la dispoziție și un însoțitor.

Din cele de mai sus înțelegi ce schimbare a survenit în viața mea de gestionară la bufet. Iată cum s-au petrecut lucrurile. Cînd am fost angajată, președintele mi-a cerut să am grijă de banii din încasări. Atunci mi-am spus: „Ca să nu ți-i ia altcineva, ia-i mai bine tu!” Și chiar așa am făcut. Cum erau ceva bani în tejghea, îi luam cu mine. Nu cu intenția să-i fur, păcatele mele. Doar eu sint fricoasă. Așa că luam banii cu mine să-i păstrez acasă în siguranță. Pe urmă, acasă, mă gîndeam: „Cum să-i lași în cameră? Să-i ia altcineva?” Mi-a venit repede ideea salvatoare și, din ziua următoare, toți banii care-i luam în păstrare din tejghea îi preschimbam imediat în preschimbam în îmbrăcăminte, încălțăminte, ceas de mînă și altele. Aceste obiecte am început să le port asupra mea ca să le am în permanență sub observație. Cu alte cuvinte, devenisem o tejghea ambulantă.

Dar colegii, în loc să mă felicite pentru grija mea față de banii întreprinderii, au început să mă bănuiască și să se întrebe de unde îmi fac atîtea lucruri noi. Acum,

probabil, o să mă întrebă că, din moment ce eram bănuiată, de ce nu m-am astîmpărat? Dacă renunțam la sistem însemna să renunț și la obiecte și-ți vine foarte greu să te desparți de ceva cu care te-ai obișnuit.

De aceea, am mers înainte pînă într-o marți. Proverbul din bătrîni spune că marțea sint trei ceasuri rele. Și chiar au fost. Erau ale unor colegi că nu vroiau să le dea la reparat. Din cauza lor s-a abătut asupra mea, pe la nouă dimineața, nenorocirea sub forma unui control de la Uniunea regională Suceava. De la început s-au arătat indiscreții vîrîndu-și nasul prin registre și tejghea, de parcă ar fi fost ale lor. Și, culmea, nici nu mi-au cerut voie. Iar la urmă m-au întreat:

— Știți cîți bani lipsesc?

La drept vorbind nu știam precis. Eu luam banii fără să-i număr că aveam încredere în mine. Unul din echipa de control mi-a spus

suma care lipsea. Am făcut repede în gînd socoteala și mi-au ieșit 87 000 lei. I-am arătat greșeala ca să vadă și ei că sint o femeie cinstită. Dar ei, în loc să-mi mulțumească, m-au întreat unde sint banii.

— Asupra mea!

— Scoate-i! a spus șeful controlorilor.

Am scos de la mînă ceasul și brățara, pantofii. Îmbrăcămîntea n-am scos-o, că în birou erau și persoane de sex opus. Pe urmă, șeful controlorilor a spus celorlalți să-mi facă acte.

— Am acte! am suris eu.

Am act de naștere, de studii și de identitate...

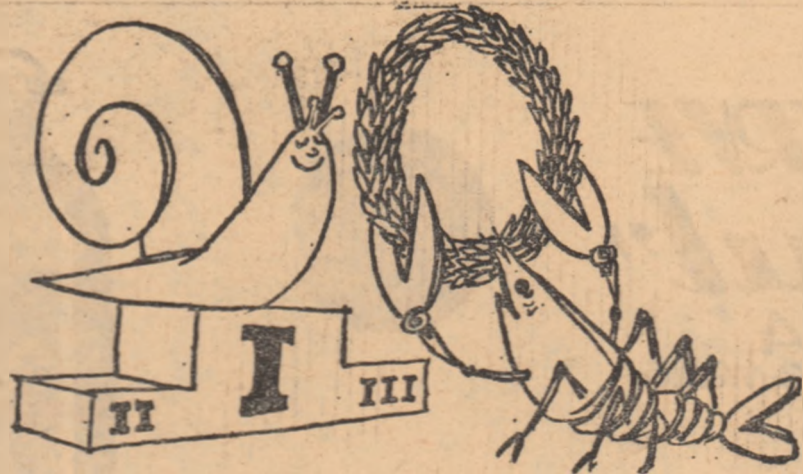
— Nu le ai pe toate! rise unul dintre controlori.

Omul avea dreptate. Îmi lipseau actele de trimitere în judecată. Și cum cotroloarii erau grăbiți, au luat măsuri urgente ca să mi le întocmească.

Astăzi, dragă Nicule, am auzit pe aici, se termină cu ieșirile mele prin oraș. Mai am de mers la o ședință și gata. A fost fixată tocmal de onomastica mea. Poți veni și tu pentru că ședința este publică. Ai însă grijă de un lucru. Să nu-mi urezi „La mulți ani!”

A ta verișoară
Ana Băltoi

Pt. conf. V. D. POPA

fabulă...

Desen de T. PALL

SE LAUDĂ CU...

El, ore-ntregi e-n stare să-ți vorbească

— Cu o mîndrie ce-o socot firească —

De frate-său care-i fruntaș în mină

Și scoate din adîncuri, la lumină,

Un munte de cărbuni sticloși, pe an.

Cu taică-său de-asemeni se făleşte :

— Să-i vezi fotografia cum zimbește

De-acolo, din panoul de onoare.

Păi, taică-meu e fruntea pe ogoare!

Mai are el trei veri, buni muncitori,

Se laudă cu ei adeseori...

Dar dacă vrei a vorbelor cascadă

Să-i sece brusc și el să plece-ndată

Luînd ca pretext o treabă oarecare,

Puneți-i următoarea întrebare :

— Dar tu cu ce te lauzi?! Ce-ai făcut?

În muncă ce succese ai avut?

Iar cauza tăcerii lui, se știe,

Nu-i nicidecum ascunsă-n modestie!

M. MOISESCU

FĂRĂ FRUCTE!

Vă rog să nu-mi vorbiți de fructe. Și nu numai mie, dar nici unuia consătean de-al meu din Costinești-Dobrogea. Nici nu vreau să aud. Fug de ele ca de mere acre... Na, că iar le-am pomenit.

Nu mi-a interzis doctorul să le mînc, ba chiar îmi plac. Însă de cînd cu livada cooperativei noastre... Ce-i cu livada? De opt ani de cînd am pus-o, n-a dat măcar o cireașă. De ce? Păi, dacă nu am îngrijit-o, n-am făcut cum trebuie lucrările de întreținere și am așteptat să ne pice... pară mălăiață. Parcă e un făcut că toți îmi amintesc de fructe.

Văru-meu din Topraisar a venit într-o zi în vizită. Am vorbit de una, de alta și a început să-mi laude copiii. „Ile-nuța — zice el — tare-i drăguță, ba chiar fru-

moasă. Are o față rotundă ca o piersică”.

Toată lumea zice „față rotundă ca o lună” și el a zis ca o...

Biblioteca știe că mie îmi plac romanele pentru tineret. Și mai ales dacă au și puțină aventură, le citesc pe nerăsuflăte. De ună zi, cînd m-am dus pe la bibliotecă, ce credeți că mi-a recomandat? Romanul „Cireșarii”.

Uite-l și pe cumnatul meu! Cică să mergem diseară la teatru, la oraș. Bun băiat, se îngrijește de culturalizarea mea. Și la ce piesă? Cum? Nu merg! Auziți, nu găsea bilete la altceva decît la „Livada cu vișini”. Pînă și pe afișele de teatru găsim fructe. Numai în livada noastră, nu. Dar nu o să așteptăm pînă cînd o să facă plopul mere...

E. Cais

Pt. conf.
A. CROITORU